

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Warszawa, 2.04.2013r.

RPO-710112-III/12/JA

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister Pracy
i Polityki Społecznej

szanowny Panie Ministrze

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że napływające do mnie skargi wskazują na występowanie problemów na tle przyjętej niedawno nowej regulacji prawnej w zakresie systemu opieki nad dzieckiem pozbawionym pieczy rodziców.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 ze zm.) z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza, prowadzący rodzinny dom dziecka lub pełniący funkcję dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, starosta zawiera, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Umowy zawierane są w ramach limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, określanego w 3-letnim powiatowym programie dotyczącym rozwoju pieczy zastępczej (art. 56 ustawy). Pomimo, że treść przepisu w sposób niebudzący wątpliwości wskazuje na jego obligatoryjny charakter, to w praktyce wątpliwości budzi - w kontekście wniosków składanych przez rodziny zastępcze w trybie art. 54 ust. 1 ustawy - forma załatwiania tych wniosków przez starostę. W kwestii tej, odpowiadając na pismo Rzecznika, Departament Polityki Rodzinnej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej przedstawił stanowisko, zgodnie z którym wniosek rodziny zastępczej niezawodowej o przekształcenie w rodzinę zastępczą zawodową powinien zostać załatwiony w formie decyzji administracyjnej. Stanowisko takie znajduje oparcie w uchwale Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 maja 2012 r. sygn. akt II GPS 1/12 (kserokopia pisma z dnia 9 czerwca 2012 r. sygn.

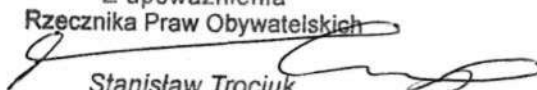
DSR-II-0712-4-1-AB/12 w załączeniu). Niestety stanowisko to nie jest podzielane w praktyce działania jednostek samorządu terytorialnego. I tak Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu, kwestionując możliwość rozpoznawania wniosków składanych w trybie art. 54 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w formie decyzji administracyjnej, wskazuje na przepis art. 58 ust. 8 ustawy, który stanowi, iż w zakresie nieuregulowanym ustawą mają zastosowanie przepisy ustawy Kodeks cywilny dot. umowy zlecenia (kopia pisma z dnia 5 grudnia 2012 r. znak PS-II.9421.7.5.2012.5 w załączeniu). W praktyce oznacza to dużą swobodę w załatwianiu wniosków, a samorządy np. ze względu na brak środków nie dokonują przekształceń rodzin zastępczych w rodziny zawodowe - kopia przykładowego pisma w załączeniu.

Wątpliwości dotyczą również zadań wojewody, wynikających z art. 186 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Przepis ten nakłada na wojewodę obowiązek nadzorowania placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, natomiast w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej zadaniem wojewody jest monitorowanie realizacji zadań samorządu gminnego, powiatowego i województwa (art. 186 pkt. 3 oraz art. 186 pkt 5 lit. a ustawy). Zastosowanie pojęcia monitorowania bez bliższego zdefiniowania jego znaczenia wywołuje niepewność adresatów normy prawnej co do ich praw i obowiązków (kopia pism Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego z dnia 14 sierpnia 2012 r. znak PS-VI.1410.8.2012.1 oraz z dnia 19 listopada 2012 r. znak PS-II.002.44.2012.5 w załączeniu). W opinii Rzecznika konieczne jest w tym zakresie takie zmodyfikowanie tego przepisu, aby usunąć pojawiające się wątpliwości.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę Pana Ministra o przeanalizowanie przedstawionych problemów, a także rozważenie możliwości podjęcia inicjatywy legislacyjnej.

Załącz. 5

z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich